

HNH2030 – Selvitys liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähennyskeinoista

Logistiikka & ympäristövyöhyke

Reetta Koskela

Esityksen sisältö

- Kaupungin ilmastotavoitteet ja liikenteen rooli
- Kaupungin keinovalikoima liikenteen päästöjen vähentämiseksi
- Mikä ympäristövyöhyke?
- Mitä kaupunkilaiset ajattelevat?

Kaupunkistrategia ohjaa työtä

Helsingin kaupunginvaltuusto on asettanut kaupunkistrategiassa (2021–25) tavoitteeksi hiilineutraaliuden vuonna 2030.

Vuoden 2040 jälkeen tavoitteena on hiilinegatiivisuus.

Helsinki

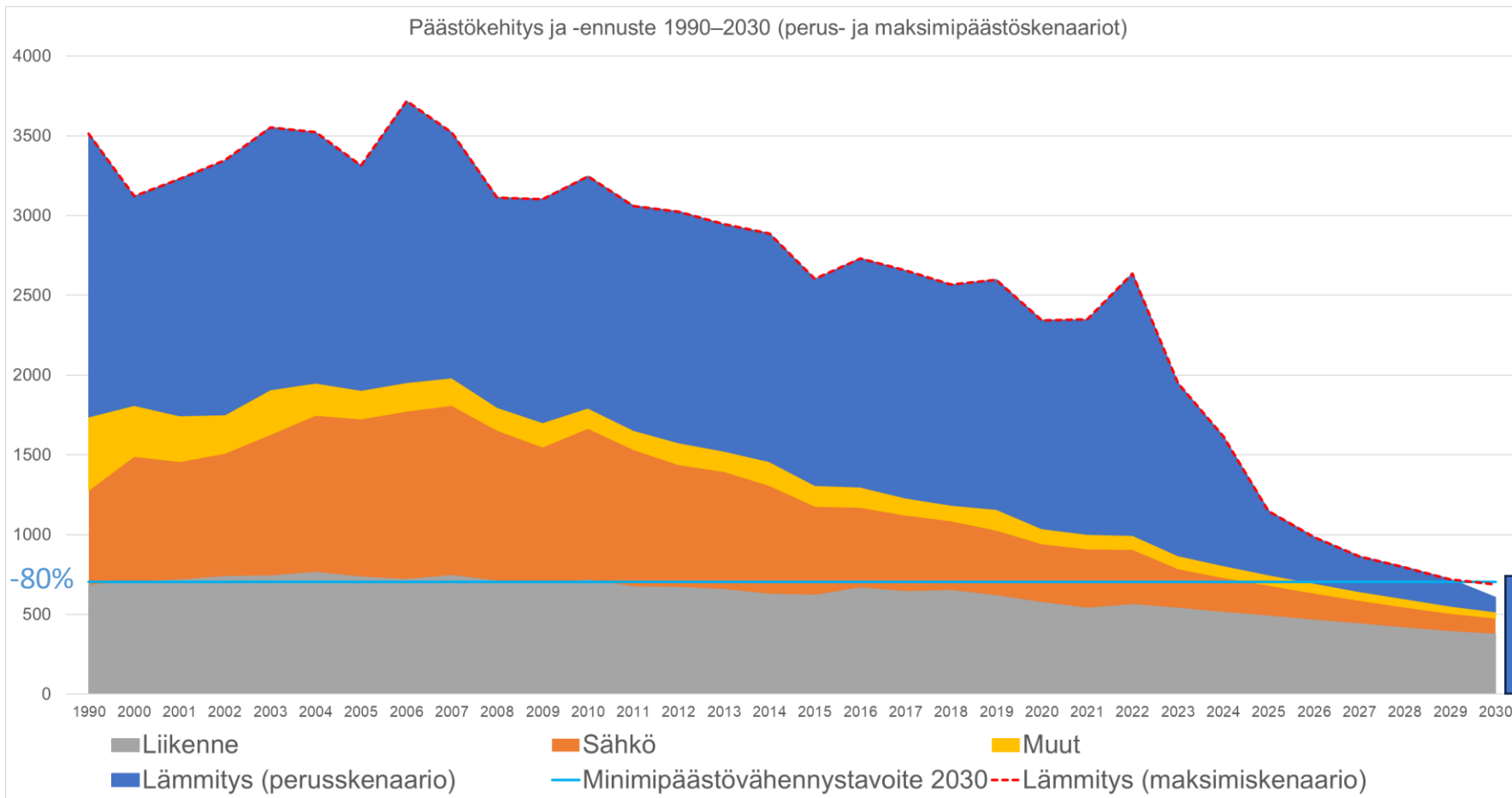
Kasvun paikka

Helsingin
kaupunkistrategia
2021–2025

Helsinki

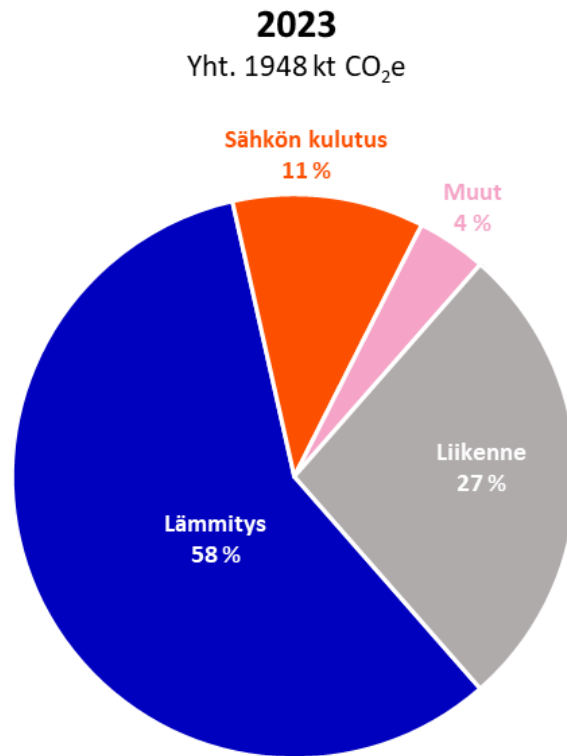
Ennuste: Kokonaispäästöt laskevat n. 80% v. 2030 mennessä (vrt 1990)

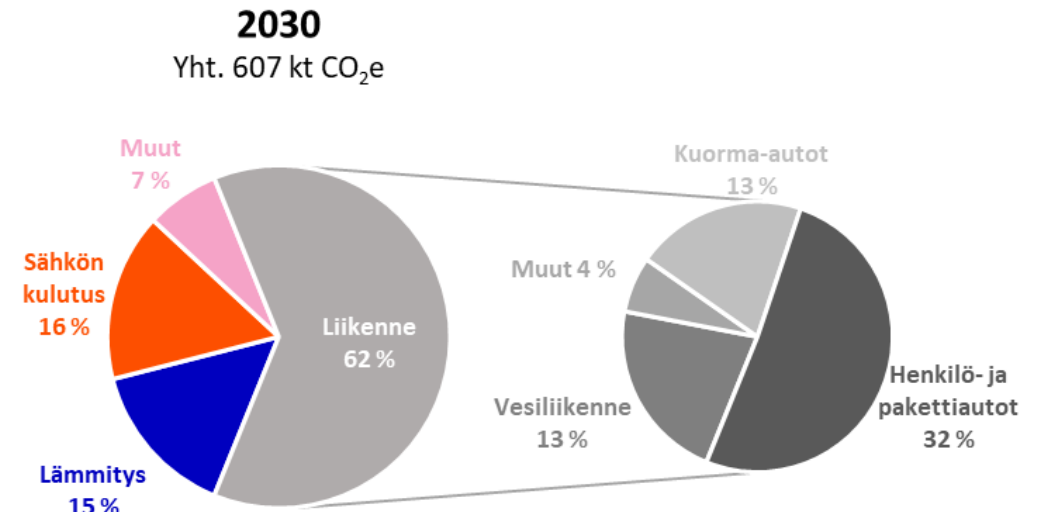
Ennusteen mukaan v. 2030 päästövähennemä on 81-83%

Hiilineutraaliuteen (-100%) pääsemiseksi v. 2030 tarvitaan toimenpiteitä erityisesti liikenteessä sekä päästökompensatioita, huomioiden hankkeiden taloudellisuus

Vuodesta 2025 eteenpäin liikenne on suurin päästölähde; vuonna 2030 liikenteen osuus päästöistä on yli 60%

Liikenne 530 kt CO₂e

Liikenne yht. 380 kt CO₂e

Liikenne/muut (4 % kokonaisuudesta) tarkoittaa moottoripyöriä, linja-autoja ja raideliikennettä

Selvitys päästövähennystoimista

- Selvityksen lähtökohtana oli tunnistaa toimia, jotka:
  - vähentävät suoraan liikenteen päästöjä
  - ovat kaupungin käsissä
  - voidaan toteuttaa 2030 mennessä
- Päätökset toimenpiteistä tehdään poliittisessa käsittelyssä
- Selvitykseen linkittyvät raportit:
  - **Selvitys liikenteen kasvihuonekaasupäästöihin vaikuttavista ympäristövyöhykkeistä** (Flou Oy, 2022):
<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/aineistot/aineistoja-05-24.pdf>
  - **Kohti päästötöntä liikennettä Helsingissä - Skenaariotarkastelu autokannan sähköistymisestä ja tarkastelu CO₂-päästöttömän henkilöautoliikenteen alueesta 2035** (AEI-raportti joulukuu 2023, Aalto Economic Institute):
https://www.aaltoei.fi/wp-content/uploads/2023/12/AEI-raportti_KohtiPaastotontaHelsingissa.pdf
  - Käynnissä MAL2023 –jatkotyö: **Ympäristövyöhykkeet Helsingin seudulla, esiselvitys** (valmistuu arviolta 2025 alussa)

Arvioidut toimenpidekokonaisuudet, lisäiset toimenpiteet

Alueelliset päästövähennykset	Vaikutus 2030
<p>Ympäristövyöhykkeiden vaiheittainen käyttöönotto. Koskee sekä henkilöautoja että raskasta liikennettä; vaiheittaisuus voi olla alueellista tai kulkumuotokohtaista.</p> <p>CO₂-päästötön henkilöautoliikenne Helsingissä vuodesta 2035 alkaen. (* Huom. vaikutukset osin päällekkäisiä ympäristövyöhykkeiden kanssa)</p> <p>Toimenpidekokonaisuus sähköautoiluinfran vahvistamiseksi</p>	<p>Max -40 ... -80 kt CO₂-ekv</p> <p>Max -50 ... -60 kt CO₂-ekv*</p> <p>Tukee liikenteen sähköistymistä.</p>
Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kilpailukyvyyn vahvistaminen	Vaikutus 2030
<p>Katuverkon kehittäminen kestävän liikenteen suhteellisen kilpailukyvyyn parantamiseksi</p> <p>Pysäköintipolitiikan (2022) toimenpiteiden aikataulutusta Hiilineutraali Helsinki 2030 -tavoitteen toteutumiseksi.</p> <p>Helsingin kaikki liikennetkaisu kasvatavat kestävien kulkumuotojen suhteellista kilpailukykyä</p>	<p>Max -20 ... 25 kt CO₂-ekv</p> <p>Max -15 ... 20 kt CO₂-ekv</p> <p>Estää päästöjen kasvun.</p>
Muut	Vaikutus 2030
<p>Vesiliikenteen päästövähennystoimenpiteet</p> <p>Kestävien liikkumismuotojen edistämistä tukevat toimenpiteet</p>	<p>Max -2 kt CO₂-ekv</p> <p>Tukee muita toimenpiteitä.</p>

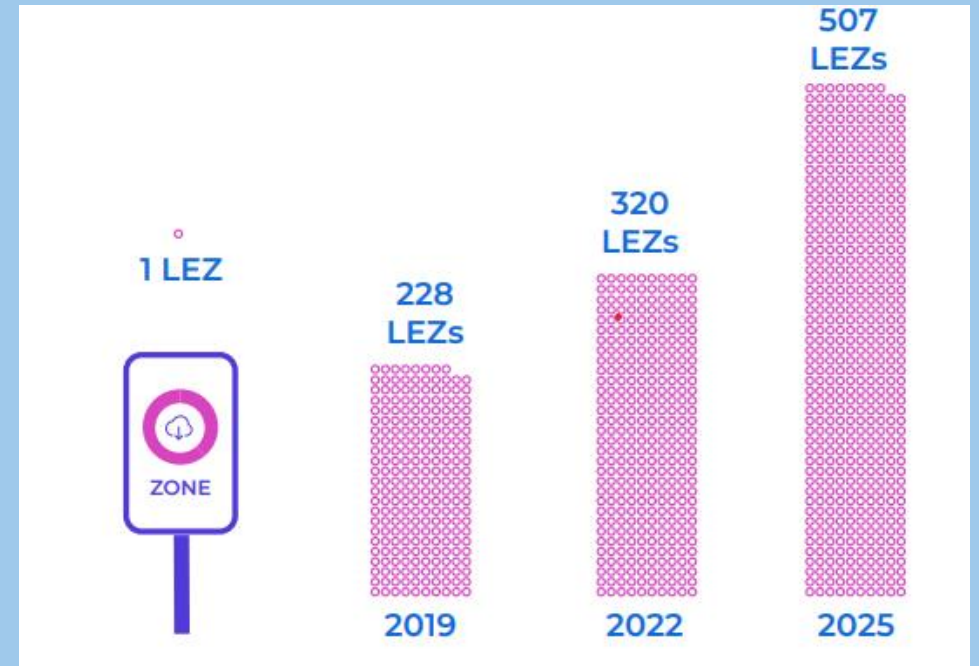
Mikä ympäristövyöhyke?

Ympäristövyöhykkeet Euroopassa

- Päästöjä rajoittavia vyöhykkeitä on jo sadoissa eurooppalaisissa kaupungeissa, ja niiden lukumäärä on nopeassa kasvussa. Perinteisesti tavoitteena on ilmanlaadun parantaminen.
- Toteutustavat ja vyöhykkeiden rajoittavuus vaihtelee suuresti
- Monessa kaupungissa on suunnitteilla tai selvitetty nollapäästövyöhykkeen käyttöönottoa
  - Tukholman nollapäästöalue voimaan 31.12.2024
  - Oxfordissa pilotti käynnissä ydinkeskustan muutaman kadun alueella
  - Hollannissa on kansallisesti päätetty logistiikan nollapäästövyöhykkeistä, käynnistyy 2025 yli 30 kaupungissa
  - Pariisissa nollapäästövyöhyke 2030, vähäpäästövyöhyke tulee voimaan 2026 ja koskettaa 5,5 miljoonaa asukasta.

[The-development-trends-of-low-emission-and-zero-emission-zones-in-Europe-1.pdf \(cleancitiescampaign.org\)](#)

Tukholmassa kolme eri ympäristövyöhykettä

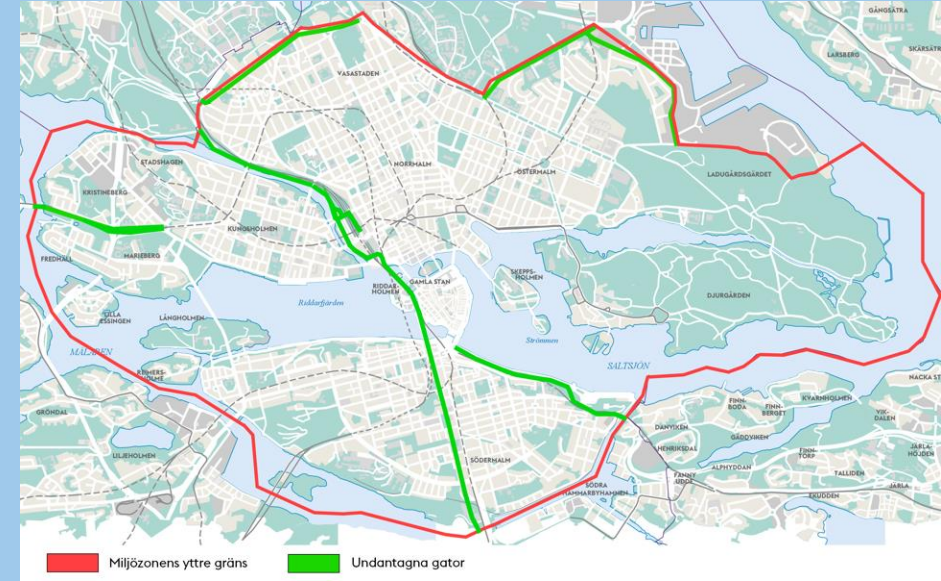
Raskasta liikennettä koskeva laaja ympäristövyöhyke rajoittaa vanhimpien diesel-ajoneuvojen käyttöä

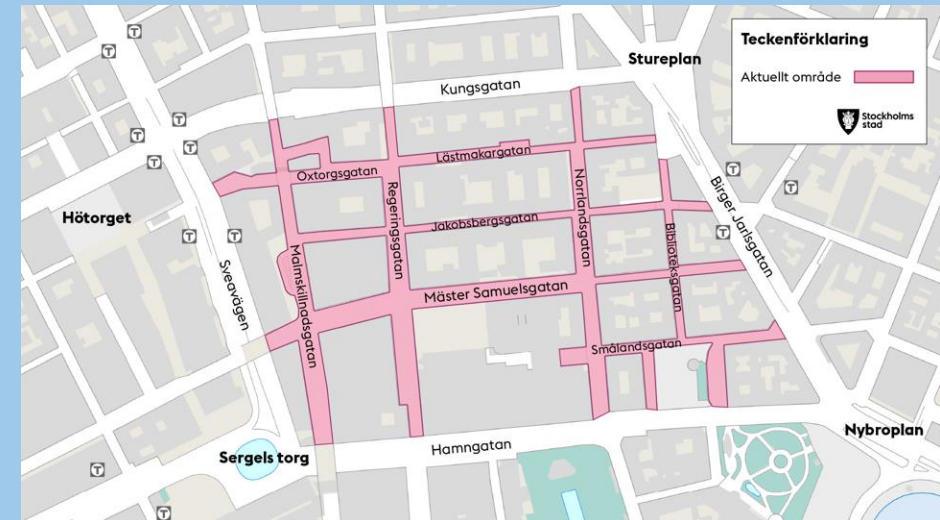
Ydinkeskustan nollapäästövyöhyke otetaan käyttöön 31.12.2024

Raskaan liikenteen osalta sallitaan sähkö- ja vetyajoneuvot sekä Euro 6 –luokan lataushybridit ja kaasuajoneuvot

Helsinki

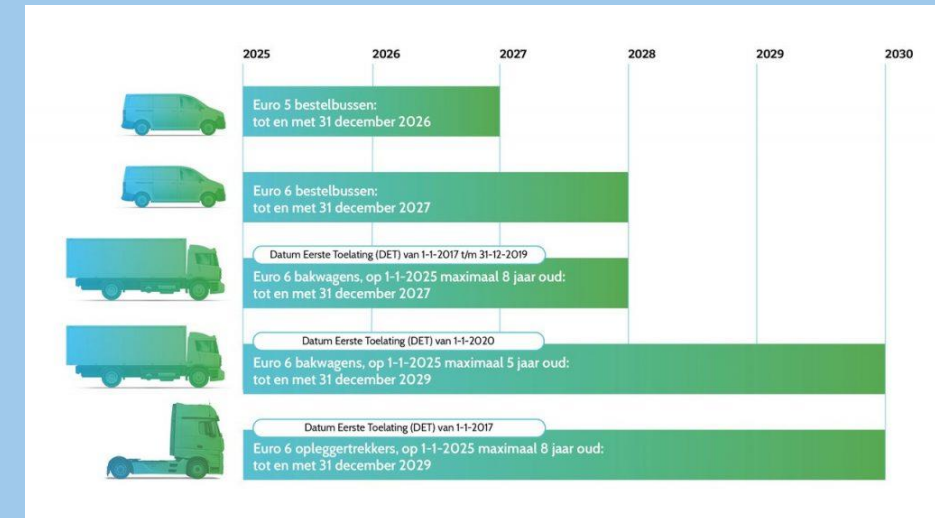
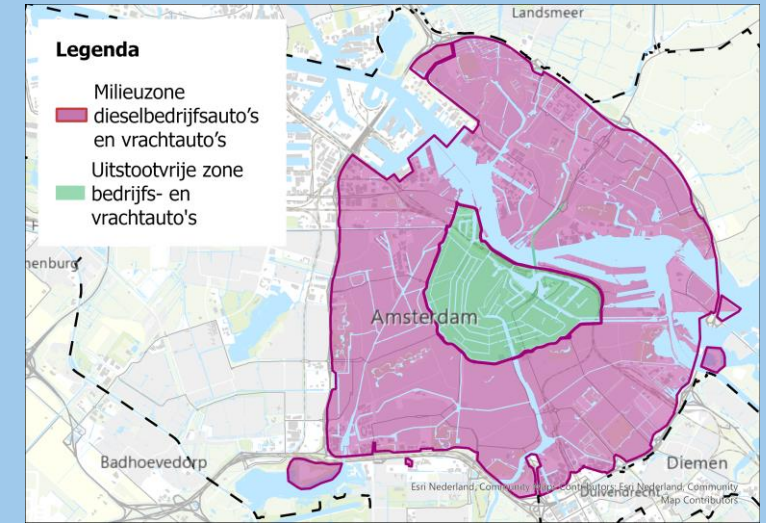

Horngatanilla on rajoitettu myös vanhimpien henkilöautojen käyttöä (ajo sallittu Euro 5 –luokan autoille tai uudemmille)

Amsterdamin logistiikan nollapäästövyöhyke 2025

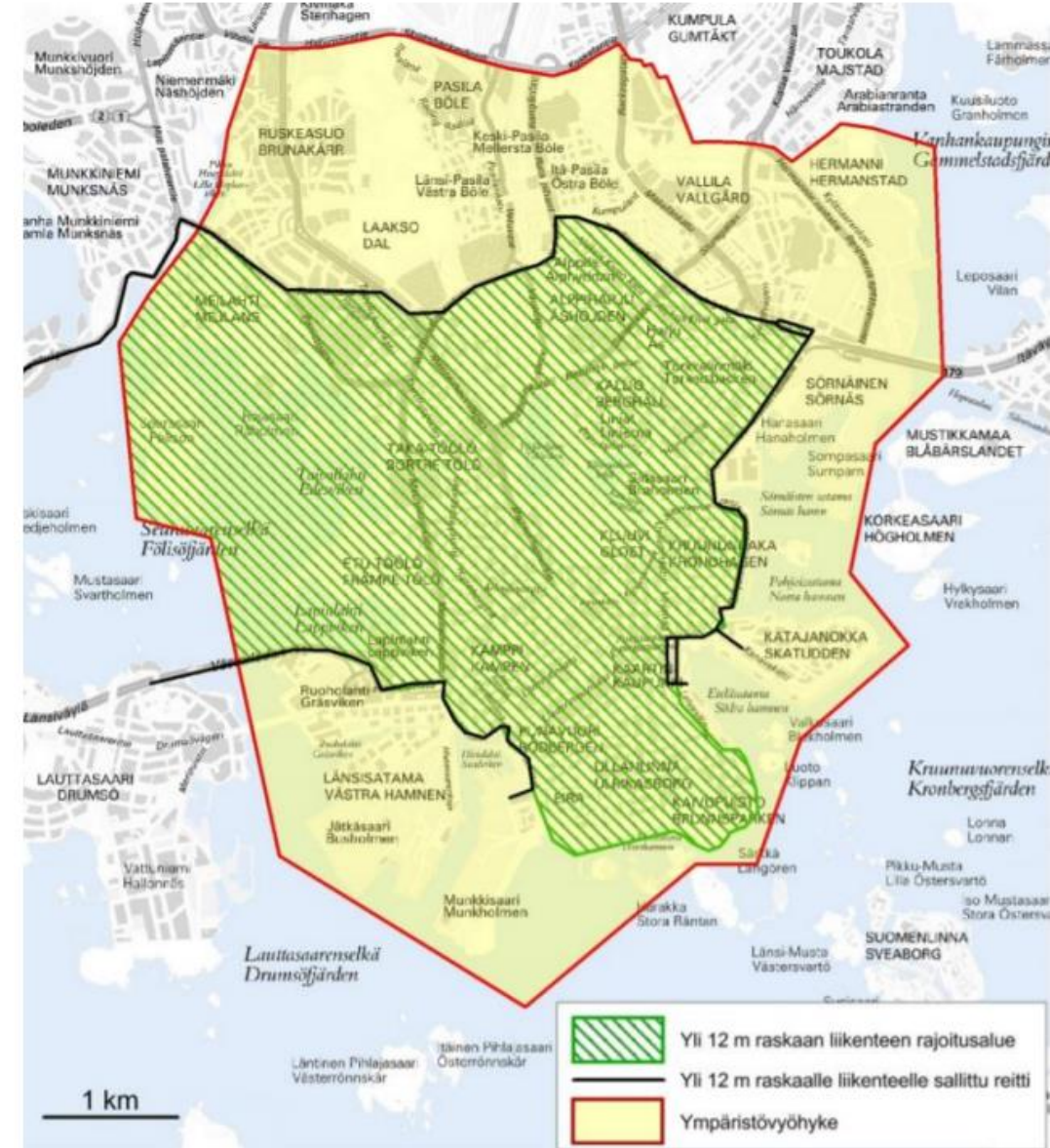
- 2025 vuoden alusta alueelle saapuvien **uusien** rekkojen ja pakettiautojen tulee olla nollapäästöisiä
- Autoilla, jotka on rekisteröity ennen 1.1.2025, on kansallisen ohjelman mukainen siirtymäaika vuoteen 2030
- Poikkeuslupaa pidempään siirtymäaikaan on mahdollista anoa
- Vyöhyke laajenee 2028
- Valmistelussa on tehty laajaa yhteistyötä yritysten kanssa ja informaatiota jaetaan tiheästi monin eri tavoin.
- Pk-yrityksille 3000€ tukea uuden kaluston hankintaan tai vuokraukseen tai kuljetuspalvelujen hankintaan
- Nollapäästövyöhykkeen ulkopuolella on 5 lähijakelukeskusta, joissa kuljetuksia voi siirtää päästöttömiin ajoneuvoihin.
- Pakettiautoa käyttävät rakentajat, asentajat jne. voivat vaihtaa pienempään sähkökäyttöiseen kulkuvälineeseen. Ensimmäinen kokeilu käynnistymässä joulukuussa.

Nykyiset ympäristövyöhyke- toimenpiteet Helsingissä

Helsingissä on vuodesta 2010 alkaen ollut käytössä ympäristövyöhyke, jonka tavoitteena on ilmansaasteiden vähentäminen asettamalla Euro-päästöluokkarajoitukset HSL:n ja HSY:n hankkimille kuljetuspalveluille.

Lisäksi ympäristövyöhykkeen sisällä on yli 12 m raskaan kaluston rajoitusalue.

Mitä suunnittelussa tulee ottaa huomioon Helsingissä?

- Ilmastopäästöjä rajoittavasti ympäristövyöhykkeen valmistelusta ei olet tehty päätöstä eikä vyöhykettä ole vielä suunniteltu. Jos valmistelusta tehdään päästö, suunnittelussa määritellään alue/et, päästörajoitukset ja vaiheittaisuus. Suunnittelussa huomioitava mm:
  - ajoyhteydet maanalaisiin pysäköintilaitoksiin & keskustan huoltotunneliin
  - muut erityiskohteet kuten terveystalot ja pelastusasemat
  - erilaiset poikkeukset (väestöryhmät, kalusto) ja tukimuodot
- Satamaliikenne eli reitit satamiin jätettäisiin ainakin alkuvaiheessa ympäristövyöhykkeen ulkopuolelle. Myös valtion tiet ovat ympäristövyöhykkeen ulkopuolella.
- Lähtökohtana tulee olla kaupungin pitkäjänteinen ja ennakoiva toiminta, tämä on noussut esiin sekä vaikutusten arvioinnissa että asukas- ja yritysvoimavaroissa
  - Tavoitteena riittävä sopeutumis aika muutoksiin ja selkeä näkymä tulevaan

Mitä kaupunkilaiset ja yritykset ajattelevat?

Helsinki

Yrityksille järjestettiin työpaja yhteistyössä Helsingin seudun kauppakamarin kanssa

- 32 yritysten edustajaa eri toimialoilta
- Ryhmäkeskustelut toimialoittain
- Keskustelua käytiin hyvässä ilmapiirissä ja oltiin tyytyväisiä siihen, että vuorovaikutusta käydään jo tässä vaiheessa
- **Esitelyihin keinoihin suhtauduttiin pääosin kriittisesti**
- Eroja suhtautumisessa oli sekä toimialoittain että yksittäisten osallistujien välillä paljon

Toiveita jatkoon – nostoja:

- Riittävä sopeutumisaika
- Maltillinen ympäristövyöhykkeen koko
- Poikkeuksia rajoituksiin
- Latausinfra lisääminen
- Liikenteen sujuvuuden varmistaminen (erityisesti huolto, logistiikka, joukkoliikenne)
- Maanalaisen huoltoliikenteen kehittäminen
- Kaupungin ennakoiva, avoin ja johdonmukainen toiminta

Asukaspaneelin viisi suositusta, jos kaupunki toteuttaa selvitettyinä olevat liikenteen päästövähennystoimet:

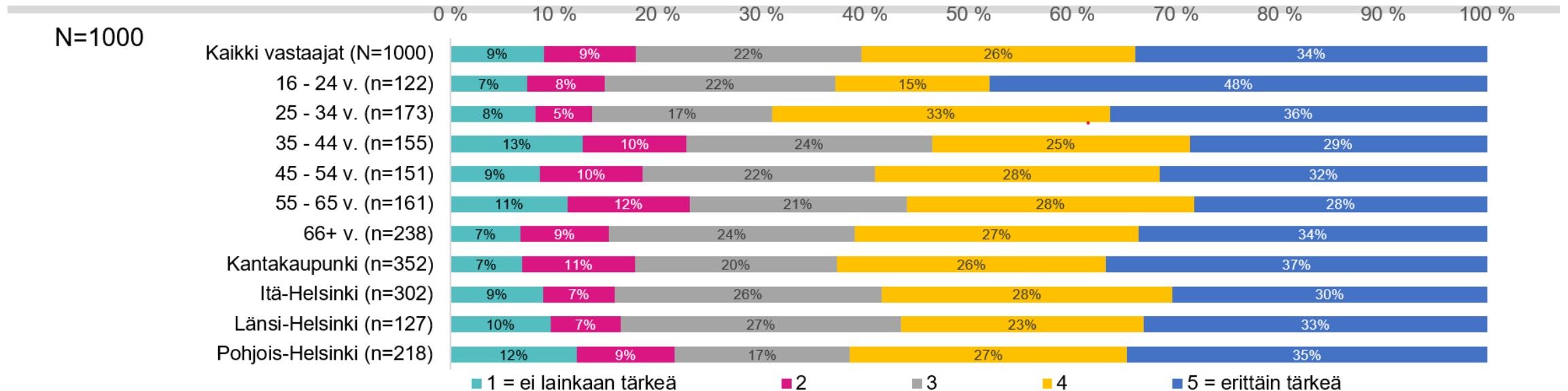
- A. Joukkoliikennettä pitää kehittää entistä sujuvammaksi, nopeammaksi ja edullisemmaksi
- B. Talvikunnossapitoa pitää parantaa talviliikkumisen helpottamiseksi
- C. Kaupunkirakennetta pitää kehittää sujuva arki ja lähipalvelut edellä
- D. Autoa tarvitsevat tulee huomioida ympäristövyöhykkeiden toteutuksessa
Autoa tarvitsevia ryhmiä ovat paneelin mukaan esimerkiksi: • työssään välttämättä autoa tarvitsevat • taksit, invataksit ja muut kuljetuspalvelut • ruoan ja tavaroiden kotiinkuljetus • saattoliikenne esimerkiksi terveydenhuoltoon ja terveydenhuollon matkat • tulkit, muut avustajat ja tukipalvelut • kotihoito, kotisairaanhoido ja siivouspalvelut • poliisi, pelastustoimi ja ambulanssit • liikkumisesteisen pysäköintitunnuksella varustetut autot
- E. Pyöräliikenteen edellytyksiä pitää parantaa selkeällä ja kattavalla pyöräilyverkolla

Kaupunkilaiset pitävät kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista tärkeänä

/kaupunkiympäristön toimialan viestintätutkimus

Helsingin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Kuinka tärkeänä pidät tämän tavoitteen saavuttamista?

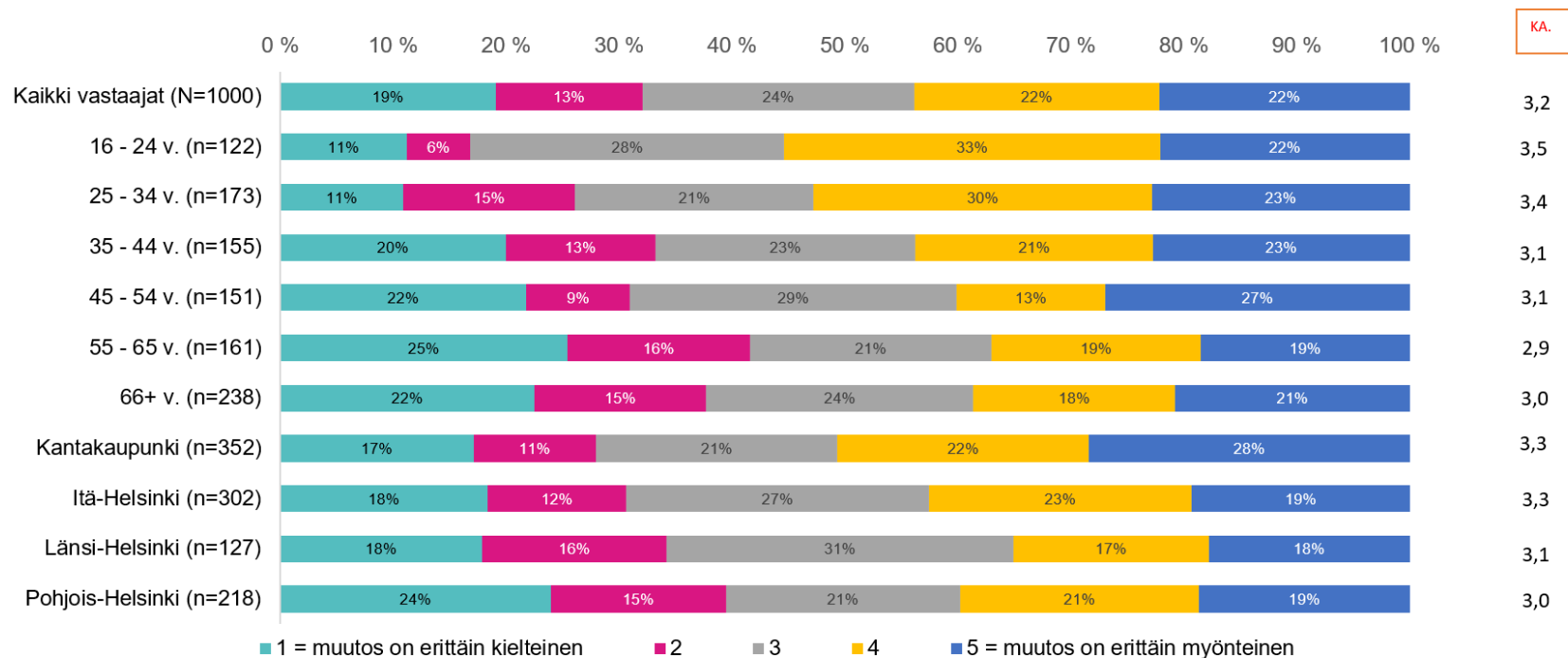
Kaupunkilaisista 44 % suhtautuu polttomoottoriautojen rajoittamiseen myönteisesti, 32 % kielteisesti

Nuoret ja kantakaupungissa asuvat suhtautuvat myönteisimmin

/kaupunkiympäristön toimialan viestintätutkimus

Helsingin ilmastopäästöjen vähentämiseksi on mahdollista, että Helsingissä joudutaan tulevana vuosina rajoittamaan polttomoottoriautoilla ajamista. Miten suhtaudut tällaiseen muutokseen? (uusi kysymys)

N=1000

Tiivistys

- Liikenteen päästöjen osuus on voimakkaassa kasvussa
- Kaupungin tavoitteena on siirtyä kohti päästötöntä liikennejärjestelmää ennakoitavasti
- Ympäristövyöhykkeet olisivat uusi, vaikuttava keino vähentää päästöjä. Niiden suunnittelua tulee tehdä yhteistyössä asukkaiden ja yritysten kanssa.

Kiitos!

Helsinki